

Reactie wettelijke regeling BVm EW Social Elevator

Positie versterken

De realisatie van een wettelijke regeling ter ondersteuning van de her- en erkenning van maatschappelijke en sociale ondernemingen is een bijzonder positieve ontwikkeling.

Daarbij is het van belang dat de regeling de positie van dergelijke ondernemingen verstrekt, met als doel de mogelijkheid om de positieve impact die zij maken te borgen en waar mogelijk vergroten. Het effect van de wettelijke regeling zou niet moeten zijn isolatie van dergelijke ondernemingen ten opzichte van andere ondernemingen en vice versa.

Het effect van de wettelijke regeling zou ook niet met zich mee moeten brengen dat maatschappelijke en sociale ondernemingen worden benadeeld ten opzicht van andere ondernemingen, zonder een BVm status.

Bovenstaande in acht genomen beschouw ik het als een nadeel dat de status van BVm in dit voorstel voor de wettelijke regeling geen melding maakt van voordelen in wet- en regelgeving en/of in financiële/fiscale zin. Immers, diverse bepalingen uit het voorstel maken duidelijk dat er meer zal worden gevraagd aan inspanningen, interne organisatie, verslaglegging en verantwoording van ondernemingen met een BVm status, ten opzichte van ondernemingen zonder deze status. Daarbij dienen dergelijke ondernemingen eerst en vooral het maatschappelijke belang. Compensatie zou om beide redenen een logisch en noodzakelijk gevolg moeten zijn.

Gewogen financieel beleid

Betreft het vastleggen van financiële afspraken wordt er wat mij betreft nog teveel 'om de hete brei heen gedraaid' in dit voorstel. Aangezien de maatschappelijke missie altijd en unaniem het hoogste doel van de onderneming met een BVm status is, zou een gewogen financieel beleid ten dienste van de maatschappelijke missie wat mij betreft een vereiste moeten zijn. Dat betekent wél reeds bij aanvang van de onderneming met BVm status een beleid omtrent winst- en reservebeleid en jaarlijks verslaglegging van dit beleid in de jaarstukken (hoe staat het financieel beleid van de onderneming ten dienste van de maatschappelijke missie en hoe heeft de onderneming hiernaar gehandeld?). Marktconforme beloning van ondernemer en een voor investeerders gezond klimaat, hoeft dit niet in de weg te staan. Bij een onderneming met BVm status passen ook aandeelhouders/investeerders die de maatschappelijke missie onderschrijven en overeenkomstig handelen en afspraken maken. Bij een toekomstbestendige en gezonde sociale- en maatschappelijke onderneming past bovendien een gezonde beloning voor de ondernemer en een sociaal loonbeleid.

Behoud van versnippering in 'het veld'

Voor sociale en maatschappelijke ondernemingen die momenteel niet een BV als rechtsvorm hebben (maar bijvoorbeeld een stichting zijn), biedt dit voorstel geen oplossing, aangezien de wettelijke regeling alleen op een BV van toepassing is. Dat vind ik een gemiste kans, omdat dit alsnog niet bijdraagt aan eenduidige (h)erkenning. De oplossing die hiervoor wordt aangedragen is dat de stichting gemakkelijk naar een BVm zou kunnen worden 'omgezet'. Dit is echter geen vanzelfsprekendheid en kan grote impact hebben voor de wijze waarop een sociale of maatschappelijke organisatie is georganiseerd en op afspraken die zijn gemaakt met belangrijke stakeholders.

Waardetoekening aan doelstelling in statuten

De argumentatie om aan te sluiten bij de categorieën van doelen van de ANBI regeling zijn te volgen. De identiteit van sociale en maatschappelijke ondernemingen om maatschappelijke problemen aan te pakken, onwenselijke situaties sterk te verbeteren, vind ik in de passage over hoe deze doelstellingen vast te leggen in de statuten echter onvoldoende sterk terug. Een steviger waarde toekenning aan hoe de benoemde categorie wordt beïnvloed zou hier passen.

Toezicht en toetsing

Interne toetsing en toezicht op naleving van de vastgestelde maatschappelijke missie en daaruit voortvloeiend beleid en beleidsuitvoering, vind ik enigszins mager weergegeven en met een negatieve insteek: als externen oordelen dat de onderneming zich niet naar de BVM afspraken gedraagt, kan een gang naar de rechter worden genomen. Passend bij verondersteld intrinsieke motivatie van sociale- en maatschappelijke ondernemingen zou het passen dat organisatie van eigen onafhankelijk toezicht en toetsing sterker meegenomen wordt in dit wetsvoorstel.

Stakeholder beleid

Aangezien sociale- en maatschappelijke ondernemingen hun maatschappelijke missie voorop stellen is vaststellen van en verantwoorden van uitvoering van een expliciet stakeholderbeleid wat mij betreft een vereiste om op te nemen in de wettelijke regeling BVM. Dit aspect is onderbelicht in het gepresenteerde concept van de regeling.

Maatschappelijke verslaglegging

De toelichting op onderdeel 13 en 14 lijkt te zeggen dat je met het aannemen van de BVM status aangeeft maatschappelijke verantwoording te *willen* doen, maar dit geen vereiste kan zijn.

Wat mij betreft spreekt uit deze passage en onderdeel 14 te veel vrijblijvendheid op dit aspect. Wanneer je als onderneming stelt dat je maatschappelijke missie voorop staat, hoort hier ook een transparante verantwoording bij. Optionele verantwoording, of verantwoording waarin je slechts verklaart aan welke maatschappelijke waarde je hebt gewerkt is wat mij betreft te licht ten opzichte van het doel dat met de wettelijke regeling wordt beoogd. Er zou minstens in moeten worden opgenomen dat de onderneming zich verplicht tot maatschappelijke verslaglegging en daarin ook inzicht geeft in resultaten die de onderneming heeft behaald in relatie tot de maatschappelijke missie in de periode waar de verslaglegging betrekking op heeft.

Tot slot

Als met al mag de wettelijke regeling scherper aangezet worden, meer kleur bekennen. Dan zal her- en erkenning ook het resultaat kunnen zijn. Ik besef mij dat dit tevens ook met zich meebrengt dat er aardig wat (extra) gevraagd wordt van sociale- en maatschappelijke ondernemingen. Daar zou dan ook een beloning bij passen zoals in de inleiding van deze reactie genoemd.

Wil je met elkaar serieuze maatschappelijke verandering aanjagen, dan geldt ook hier de eeuwenoude pedagogische regel: wat je aandacht geeft groeit.